

Motion till riksdagen 2025/26:1312

av **Per-Arne Håkansson m.fl. (S)**

Främjande av ökad inhemsk livsmedelsproduktion och livsmedelsforskning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att stärka den inhemska produktionen av livsmedel genom ett fokus på jordbruks- och trädgårdsnäring och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av forskning och nya innovationer inom de gröna näringarna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges självförsörjningsgrad av livsmedel är och har under lång tid varit låg. Längre har den allmänna opinionen visat litet intresse för frågan men med pandemin och de störningar av leveranskedjan den förde med sig och det därpå följande angreppet på Ukraina finns i dag ett nyvaket intresse.

Den nationella livsmedelsstrategin syftar till att öka en hållbar svensk livsmedelsproduktion och har målet att Sverige år 2030 ska ha en fungerande kompetensförsörjning för hela livsmedelskedjan. Tillväxtverkets kartläggning visar att behovet av utbildning är stort och allra störst i producent- och förädlingsledet. Det krävs ett omfattande kompetenslyft för att livsmedelsbranschen ska nå strategins mål.

En färsk undersökning från Lantmännen visar att mer än hälften av Sveriges befolkning oroar sig för att maten inte ska räcka till under en kris. Det kan tyvärr finnas fog för den oron. Vår självförsörjningsgrad av livsmedel ligger idag på ungefär 50 procent. Det kan jämföras med till exempel Finlands 80 procent och Danmarks 150 procent. Om vi ska klara av att bli mer självförsörjande, inte minst i händelse av krig eller kris, behövs insatser för att stärka livsmedelsproduktionen i landet.

Det svenska handelsunderskottet för livsmedel uppgår idag till nästan 80 miljarder kronor och växer för varje år. Redan små störningar i det internationella handelsflödet skulle riskera brist på livsmedel för såväl civilbefolkningen som Försvarsmakten, vilket skulle innebära stora prövningar för landets förmåga att hantera kriser.

Företagen i branschen uppger att det finns ett behov av 20 000 fler anställda till 2028. För att det ska bli fler anställda måste det finnas människor som vill ta sådana arbeten och som erbjuds utbildning för att jobba i branschen.

Inte minst den skånska livsmedelsbranschen har stor potential att växa och bli mer hållbar. Men för att detta ska ske behöver branschen bli mer attraktiv för studenter och jobbsökande med rätt kompetens. Enligt en undersökning från Livsmedelsföretagen vill 92 procent av de tillfrågade företagen öka sin produktion, men många hindras av brist på kompetenta medarbetare.

Livsmedelsarbetareförbundet har undersökt hur det ser ut med kompetensutvecklingen för livsmedelsarbetarna. Var sjätte livsmedelsarbetare får varken utbildning eller kompetensutveckling i arbetet. Detta trots att Livsmedelsföretagen själva uppger att kompetensbrist är det största hindret för att investera i automatisering och nya produktionslinjer. Utbildningsmöjligheter anpassade för branschens behov saknas dessutom. Det finns till exempel ingen utbildning till slaktare och styckare. Det är förödande för svensk livsmedelsproduktion.

Ett robust svenskt totalförsvar förutsätter en stark och fungerande livsmedelsberedskap. Det kräver ökad svensk livsmedelsproduktion. Ur beredskapssynpunkt är det viktigt att ha livsmedelsproduktion och en god försörjningsförmåga i hela landet. Vi kan också börja beredskapslagra viktiga insatsvaror, särskilt sådana vi inte kan producera själva, och få i gång en inhemsk produktion av de insatsvaror vi har goda förutsättningar att producera i Sverige, exempelvis växtnäring och biodrivmedel. På dessa områden måste forskning och innovation stärkas. Då kan vi snart ha en stark svensk livsmedelssektor igen.

Per-Arne Håkansson (S)

Niklas Karlsson (S)

Anna Wallentheim (S)

Joakim Sandell (S)

Rose-Marie Carlsson (S)

Adrian Magnusson (S)

Ewa Pihl Krabbe (S)

Marianne Fundahn (S)

Morgan Johansson (S)

Agneta Nilsson (S)

Ola Möller (S)